

# Uporaba IKT za samoregulacijo učenja na terciarni stopnji izobraževanja

**Maja Lebeničnik**

*Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta*

*maja.lebenicnik@pef.upr.si*

*Študijsko področje:* KLASIUS-P-16: glavno področje:

01: Izobraževalne znanosti in izobraževanje učiteljev

FRASCATI: 5 Družboslovne vede

*Stopnja študijskega programa:* prva stopnja (univerzitetni program)

*Študijski program:* Socialna pedagogika, Razredni pouk

*Predmet:* Pedagoška psihologija, Izobraževalna tehnologija

*Način izvedbe:* klasično ali na daljavo

*Vrsta kontaktnih ur:* predavanje in laboratorijske vaje

*Predvideno število študentov:* 30

## Utemeljitev

Evropska komisija (European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture 2019) digitalne kompetence in kompetenco »učenje učenja« uvršča med ključne kompetence vseživljenjskega učenja. V tem modulu povezujemo oboje, saj lahko uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) pripomore k učinkovitejšemu nadzoru nad lastnim učenjem. Obstoječa IKT-orodja in digitalne vsebine (npr. aplikacije za upravljanje s časom, programi za izdelavo miselnih vzorcev ipd.) namreč podpirajo izvajanje strategij samoregulacijskega učenja. Seveda uporaba IKT sama po sebi nikakor ne zagotavlja (kvalitetnega) samoregulacijskega učenja, pomembna je njena premišljeno zastavljena in ustrezno reflektirana uporaba. V tem modulu obravnavamo predvsem besedno učenje, čeprav ima tehnologija nedvomno veliko prednosti tudi za druge oblike učenja (npr. pri problemskem učenju, psihomotoričnem učenju). Z dejavnostmi poskušamo spodbujati konstruktivno uporabo IKT pri samostojnem učenju ter razvijati pozitivna pa tudi kritična stališča do uporabe IKT v procesih učenja.

## Cilji

- Študent pozna pojem, faze in strategije samoregulacijskega učenja.
- Pozna postopke in razume smiselnost izvajanja posameznih strategij.
- Se izpopolni pri uporabi IKT za izvajanje določene strategije.

- Razvija pozitivna stališča do uporabe IKT pri učenju.
- Razvija spretnosti samoregulacijskega učenja.
- Reflektira lasten proces učenja.
- Kritično reflektira lastno uporabo IKT za učenje.

## **Vsebina predstavljenega sklopa**

### **1. Predavanja**

- Diskusija o predhodnih izkušnjah študentov o izvajanju strategij samoregulacijskega učenja in uporabi IKT pri samostojnem učenju (priloga 1).
- Predavanje o samoregulacijskem učenju in uporabi IKT za samoregulacijsko učenje (priloga 2).
- Aktivnost: prepoznavanje študentovih IKT-praks pri samostojnem učenju v luči strategij samoregulacijskega učenja (priloga 3).

### **2. Vaje**

- Neposredno poučevanje konkretnih strategij: predstavitev procesa izvedbe, glavne značilnosti strategije, za kakšno snov, raven znanja jo je smiselno uporabiti ... (priprava na podlagi priporočene literature, glej poglavje Materiali).
- Kratka predstavitev IKT-orodij za izvajanje strategije (nekatera orodja navedena v prilogi 4).
- Skupinsko delo (3–5 študentov): preizkušanje uporabe IKT-orodja za izvedbo izbrane strategije na vnaprej pripravljenem gradivu.
- Povratna informacije s strani asistenta o izvajanju strategije.

### **3. Samostojno delo doma**

- Samostojna uporaba izbrane strategije z uporabo IKT v lastnem učnem procesu.

### **4. Vaje**

- Demonstracija izvajanja izbrane strategije s pomočjo IKT-orodja študentom iz ostalih skupin.
- Diskusije (priloga 5) v manjših skupinah (3–5) in nato skupna diskusija o prednostih in izzivih uporabe posameznih strategij (z ali brez uporabe IKT) z ozaveščanjem prepričanj, ki vplivajo na motivacijo za uporabo strategije ter uporabo IKT.

## **Refleksija**

- Reflektiranje uporabe konkretne učne strategije pri lastnem učenju.
- Reflektiranje uporabe IKT za izvajanje konkretne učne strategije.

- Ozaveščanje motivacijskih prepričanj za (ne)uporabo strategije s pomočjo IKT.

### **Potrebni materiali**

- Pripravljeno besedilno gradivo, iz katerega poteka učenje na vajah.
- Ustrezna IKT-orodja ali digitalne vsebine (odvisno od izbrane strategije).
- Priporočena literatura za predstavitev konkretnih strategij.

### **Navedena in priporočena literatura**

Pečjak, S., in A. Gradišar. 2012. *Bralne učne strategije*. 2., razširjena in dopolnjena izd. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Seli, H., in M. H. Dembo. 2020. *Motivation and Learning Strategies for College Success: A Focus on Self-Regulated Learning*. 6. izd. New York: Routledge.

## **Priloge**

### **Priloga 1: Uvodna diskusija**

Z uvodno diskusijo želimo ustvariti povezavo med študentovimi predhodnimi izkušnjami in strategijami samoregulacijskega učenja.

- Opišite, kako poteka vaš proces učenja. Kakšne strategije uporabljate, da se naučite snov (si npr. večkratno berete, ponavljate, delate zapise, označujete, izpisujete, delate miselne vzorce, se učite z drugimi...)?
- Koliko različnih strategij uporabljate? Ali uporabljate različne strategije pri različnih predmetih, različni snovi ali vedno enake? Katere najpogosteje uporabljate? Ste kakšne že uporabljali v preteklosti, pa jih sedaj ne več?
- Na kakšen način pri svojem učenju vključujete informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (IKT)? Pomislite na različne spletne strani, portale, aplikacije, programe ali naprave, ki jih uporabljate pri učenju – bodisi orodja, ki vam jih je ponudil/-a ali njihovo uporabo pričakuje fakulteta/profesor, bodisi IKT, ki jo pri učenju uporabljate samoiniciativno.

### **Priloga 2: Predavanje – priprava**

#### *Samoregulacijsko učenje*

Kvalitetnejše znanje in višja učna motivacija sta dva izmed kazalnikov uspešnega učenja. Oboje v večji meri dosežajo učenci, ki znajo sistematično nadzorovati proces lastnega učenja (Pintrich in De Groot 1990; Radovan 2010). Za

take učence pravimo, da imajo dobro razvite spretnosti samoregulacijskega učenja oziroma da so bolj samoregulativni.

Samoregulativen učenec svoje učenje načrtuje, spremlja, uravnava in reflektira (Pintrich 2000; Wolters in Hoops 2015; Zimmerman in Moylan 2009), pri čemer je sposoben upoštevati različne dimenzije učenja:

- *Kognitivna dimenzija*: npr. Ali snov razumem? Sem si zapomnil prebrano? Kaj je bistvo prebranega besedila? Ali razumem pomen vseh besed? Kako se nova informacija navezuje na to, kar že vem?
- *Metakognitivna dimenzija*: npr. Koliko časa naj namenim učenju? Na katere korake naj razdelim nalogo? Kako ohranjam pozornost med učenjem? Kako naj načrtujem odmore? Katere učne strategije naj uporabim za učenje tega gradiva? So učne strategije, ki jih uporabljam, primerne ali bi jih moral spremeniti? Katere učne cilje sem že usvojil?
- *Motivacijska dimenzija*: npr. Ali se čutim sposobnega naučiti to snov? Ali sem bil v preteklosti uspešen pri podobnih nalogah? Zakaj odlašam z učenjem? Se učim zaradi ocen ali zato, da bi snov razumel? Kaj je razlog mojega (ne)uspeha pri učenju?
- *Okoljska dimenzija*: npr. Kakšna ureditev prostora mi bo olajšala učenje? Na koga se med učenjem lahko obrnem? Kje na spletu lahko najdem potrebne informacije?

Zelo poenostavljeno bi torej lahko rekli, da se samoregulativen učenec zna učinkovito učiti. O učenju pa ne razmišlja le med samim procesom, temveč tudi pred in po učenju (Zimmerman 1998 v Pečjak in Gradišar 2012; Zimmerman in Moylan 2009). Po modelu Zimmermana (1998 v Pečjak in Košir 2002, 144; Zimmerman in Moylan 2009) lahko razločimo tri faze samoregulacijskega učenja:

- *Faza predhodnega razmišljanja* (pred učenjem): posameznik načrtuje proces učenja (npr. postavlja vsebinske in časovne cilje, načrtuje preverjanje) in ozavešča lastna motivacijska prepričanja.
- *Faza izvedbe in zavestne kontrole* (med učenjem): posameznik opazuje in nadzoruje lastno razumevanje, učno motivacijo, vložen napor in pozornost.
- *Faza ovrednotenja oziroma samorefleksije* (po učenju): posameznik vrednoti lasten dosežek (glede na postavljen standard), ugotavlja, čemu pripisati vzroke za (ne)uspeh ipd.

Bolj samoregulativen učenec se vede aktivneje in namerneje od manj samoregulativnega. Že na začetku si namreč postavi cilje, izbere učne strate-

gije, jih vmes prilagaja. Učenec, ki je manj samoregulativen, šele v zadnji fazi ugotavlja, ali je bilo učenje uspešno ali ne (npr. ko dobi oceno) (Zimmerman in Schunk 2008).

Učne cilje samoregulativen učenec dosega s pomočjo procesov, ki se imenujejo *samoregulacijske strategije*. O pravem samoregulacijskem učenju lahko govorimo le, kadar učenec tovrstne strategije uporablja zavestno in namerno (Zimmerman in Schunk 2001 v Pečjak in Gradišar 2012). Učinkovitejši učenci uporabljajo več strategij, le-te pa uporabljajo tudi bolj raznoliko in fleksibilneje (Pečjak in Gradišar 2012). Strategije lahko razdelimo glede na posamezne dimenzije učenja. Hofer, Yu in Pintrich (1998 v Pečjak in Gradišar 2012) tako govorijo o kognitivnih, metakognitivnih in motivacijskih strategijah. Pintrich idr. (1991) omenjajo tudi strategije upravljanja z viri.

- *Kognitivne (oziroma učne) strategije* so strategije, ki jih posameznik uporablja, da bi razumel, si zapomnil učno gradivo oziroma usvojil znanje. Kot najosnovnejše učne strategije Pintrich idr. (1991) navajajo strategije ponavljanja, elaboracije in organizacije. Za učne strategije, ki jih posameznik uporablja pri učenju iz besedilnega gradiva (npr. učbenikov), se uporablja tudi izraz bralne učne strategije (Pečjak in Gradišar 2012).
- Metakognitivne strategije učencu omogočajo, da se zaveda in nadzoruje lastni proces učenja – ga načrtuje, opazuje, prilagaja, reflektira.
- Motivacijske strategije učencu omogočajo začetek in vztrajanje pri učenju.
- Strategije upravljanja z viri učencu omogočajo, da kontrolira določene vidike fizičnega in socialnega (v primeru IKT pa tudi digitalnega) okolja, ki lahko prispevajo k učinkovitejšem učenju.

V preglednici 1 (str. 16) so podrobneje prikazane samoregulacijske strategije, izbrane po različnih virih in modelih (Pečjak in Gradišar 2012; Pintrich 2000; Pintrich idr. 1991; Zimmerman in Moylan 2009), vključno z viri, ki preučujejo samoregulacijo učenja s pomočjo IKT (Yot-Dominguez in Marcel 2017). V preglednici so strategije razvrščene glede na dimenzijo in fazo učenja. Izpuščene so motivacijske strategije, saj jih težko neposredno povežemo z uporabo specifičnega IKT-orodja (izjema so npr. izobraževalne igre).

### *Poučevanje samoregulacijskega učenja*

Samoregulacija učenja se razvija postopoma, saj so za to potrebni zorenje prefrontalnega dela možganov pa tudi ustrezne izkušnje iz okolice (Bakračević Vukman in Licardo 2011; Pečjak 2012). Učencu tovrstne spodbude ponuja ustrezno struktuirano učno okolje: npr. način poučevanja in vodenja pouka,

**Preglednica 1** Pregled strategij samoregulacijskega učenja

| Faza            | Kognitivne (učne)<br>(nadzor osvajanja<br>znanja)                                                                                                                                                                   | Metakognitivne<br>(nadzor procesa<br>učenja)                                 | Strat. upravljanja z viri<br>(nadzor virov iz okolja,<br>ki vplivajo na učenje)                                                                           |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Pred<br>učenjem | Aktivacija predznanja:<br>• možganska nevihta<br>• pogovor<br>• pojmovne mreže                                                                                                                                      | Analiza nalog:<br>• postavljanje učnih<br>ciljev<br>• izbor učnih strategij* | Iskanje učnih virov                                                                                                                                       |
|                 |                                                                                                                                                                                                                     | Načrtovanje beleženja<br>napredka                                            | Strukturiranje fizičnega<br>okolja: osvetlitev, zvok,<br>temperatura, delovni pro-<br>stor*<br>Upravljanje digitalnih virov<br>Načrtovanje časa za učenje |
| Med<br>učenjem  | Strat. ponavljanja (namen:<br>zapomnitev):<br>• mnemotehnike<br>• večkratno branje                                                                                                                                  | Samonadzor:<br>• samopoučevanje*<br>• samoizpraševanje<br>• predstavljanje*  | Upravljanje s časom                                                                                                                                       |
|                 | Elaboracijske (namen: po-<br>vezava s predznanjem):<br>• oblikovanje analogij*<br>• delanje povzetkov<br>• označevanje in razlaganje<br>novih informacij<br>• postavljanje vprašanj                                 | Samoopazovanje:<br>• samoocenjevanje<br>• beleženje napredka                 | Izogibanje motilcem uče-<br>nja                                                                                                                           |
|                 | Organizacijske (namen:<br>zmanjšanje količine infor-<br>macij):<br>• podčrtovanje<br>• grafično prikazovanje<br>bistva<br>• pojmovne mreže<br>in miselni vzorci<br>• označevanje glavne ideje<br>in ključnih pojmov | Nadzor pozornosti*                                                           | Iskanje pomoči (iskanje in-<br>formacij pri drugih)                                                                                                       |
|                 | Strat. za reševanje specifič-<br>nih nalog                                                                                                                                                                          | Prilagajanje učnih<br>strategij*                                             | Vrstniško učenje (npr.<br>medsebojno poučevanje,<br>tutorstvo ipd.)<br>Iskanje virov med učenjem                                                          |
| Po<br>učenju    | Ponoven pregled učne<br>snovi, zapiskov                                                                                                                                                                             | Primerjava dosežka<br>s cilji                                                |                                                                                                                                                           |

**Opombe** \* Strategije, kjer uporaba IKT-orodij ni možna ali posebej relevantna.

zahteve, povratne informacije s strani učitelja ipd. Učinkovite uporabe strate-  
gij samoregulacijskega učenja lahko učenca naučimo bodisi posredno (tako,

da strategije med poukom uporablja učitelj) ali neposredno (učitelj ali svetovni delavec učenca neposredno poučuje o strategijah, demonstrira uporabo strategij, daje povratno informacijo ob učenčevi uporabi, spodbuja refleksijo uporabe ...) (Pečjak in Gradišar 2012). Cilj poučevanja naj bi bil, da učenec razume, »katero učno strategijo uporabiti, kdaj jo uporabiti, kako jo uporabiti in zakaj jo je sploh smiselno uporabiti« (Pečjak in Košir 2002, 156).

Z namenskimi in sistematičnimi razvijanjem spretnosti samoregulacijskega učenja je smiselno začeti že v osnovni šoli, saj se metakognitivne sposobnosti, ki so podlaga za samoregulacijo učenja, intenzivneje razvijajo v višjih razredih osnovne šole ter nadalje v obdobju srednje šole (Pečjak 2012). Dobro razvite samoregulacijske spretnosti učencem koristijo tudi (in pravzaprav še posebej) kasneje, ko postaja učno okolje vedno manj zunanje strukturirano (npr. na fakulteti, na delovnem mestu). Krepitev spretnosti samoregulacijskega učenja je zato potrebna tudi na terciarni ravni izobraževanja. Predvsem naj bi to koristilo študentom, ki imajo težave z učno motivacijo in študijsko uspešnostjo (Wolters in Hoops 2015). Wolters in Leah D. Hoops (2015) omenjata, da je na visokošolski ravni prisotno neposredno spodbujanje samoregulacijskih spretnosti na tri načine:

- v obliki tutorstva,
- v obliki delavnic za izboljševanje posameznih spretnosti (npr. upravljanja s časom, delanja zapiskov ipd.),
- v obliki samostojnega študijskega predmeta.

Med posrednimi načini spodbujanja samoregulacije učenja se na visokošolski ravni omenja formativno ocenjevanje (Šteh in Šarič 2020).

#### *Prednosti in pasti uporabe IKT za samoregulacijsko učenje*

Trenutno obstoječa IKT ima določene prednosti, ki ugodno podpirajo procese samoregulacijskega učenja:

- *Velik obseg spletnih izobraževalnih vsebin* omogoča, da lahko študent med samim učenjem: (1) išče informacije (npr. iskanje pomena besed, iskanje prevodov, manjkajočih podatkov itd.); (2) poglobljeno prede-luje informacije (npr. sintetizira informacije iz različnih virov, poglobljeno raziskuje obravnavane teme, išče odgovore na vprašanja, ki si jih postavlja med učenjem ipd.).
- *Multimodalnost spletnih vsebin* (npr. besedilo, slika, video, simulacija, animacija, zvočni posnetki, prezentacije) omogoča, da študent infor-

macije pridobiva preko različnih senzornih kanalov, glede na svoje preference in potrebe.

- *Možnost hitrega (pre)oblikovanja digitalne vsebine*: digitalna informacija je v primerjavi z analogno hitreje spremenljiva v različne oblike, kar olajšuje (pre)oblikovanje gradiva za namene učenja (npr. iz tekstovne informacije v zvočno informacijo, iz številčnih ali tekstovnih podatkov v grafične prikaze ipd.).
- *Možnost hrambe digitalnih vsebin v oblaku*: če ima posameznik učno gradivo shranjeno v oblaku, lahko do njega dostopa kadar koli in kjer koli, preko različnih naprav in tudi v daljšem časovnem obdobju.
- *»Socialna« narava sodobne IKT*: številna IKT-orodja omogočajo deljenje informacij, komunikacijo in skupinsko delo z drugimi osebami (npr. socialna omrežja, orodja za skupno ustvarjanje dokumentov, orodja za komunikacijo).

Po predstavitvi prednosti uporabe IKT pri samoregulacijskem učenju pa je treba posebej izpostaviti *tudi nekatere slabosti uporabe*:

- *Pomembnost kritičnega vrednotenja*: študente je treba spodbuditi h kritični presoji najdenih informacij in virov (npr. kdo je avtor objav, kakšen je namen objave informacij, strokovnost avtorja, preverljivost informacij, ažurnost informacij), jih opozarjati, da lahko določenim spletnim orodjem, vsebini in platformam bolj zaupamo kot drugim (npr. razlike med različnimi iskalniki, spletnimi enciklopedijami, družbenimi omrežji ...).
- IKT lahko v procesu učenja predstavlja tudi vir odtegnitve pozornosti, zato študente seznanimo tudi s strategijami in z orodji za vzdrževanje pozornosti med učenjem z IKT.

### **Priloga 3: Aktivnost**

Razvrstite strategije, ki jih uporabljate pri učenju, v faze samoregulacijskega učenja. Poskusite identificirati, ali gre za kognitivno, metakognitivno, motivacijsko strategijo ali strategijo upravljanja z viri. Enako storite s strategijami, ki jih izvajate s pomočjo uporabe IKT (preglednica 2).

### **Priloga 4: IKT-orodja za podporo samoregulacijskemu učenju**

#### **1. Beleženje napredka**

- IKT-orodja za razvoj in utrjevanje navad: Coach.me, Habitify ...
- E-seznami za opravila (t. i. »to-do« liste)

**Preglednica 2** Razvrstitev strategij v faze samoregulacijskega učenja

| Faza         | Kognitivne strategije | Metakognitivne strategije | Strategije upravljanja z viri | Motivacijske strategije |
|--------------|-----------------------|---------------------------|-------------------------------|-------------------------|
| Pred učenjem |                       |                           |                               |                         |
| Med učenjem  |                       |                           |                               |                         |
| Po učenju    |                       |                           |                               |                         |

2. Delanje zapiskov, povzemanje
  - IKT-orodja za ustvarjanje zapisov in beležk: MS Word, MS PowerPoint, Paper, Evernote, OneNote ...
  - IKT-orodja za ustvarjanje digitalnih ročnih zapiskov na tablici: Paper, Goodnotes, Notability ...
3. Grafični prikazi (Vennov diagram, ribja kost, časovnica ...)
  - IKT-orodja za ustvarjanje dokumentov: MS PowerPoint, MS Word ...
  - IKT-orodja za vizualizacijo podatkov: Tableau Public, MS Excel ...
4. Iskanje informacij, spletnih virov
  - Različni spletni iskalniki, odvisno od vrste iskanih informacij: Google Scholar, Google, Bing ...
  - E-knjige: Biblos, Project Gutenberg, Google Books, Amazon ...
  - Baze znanstvenih in strokovnih revij: dlib.si, ERIC, ScienceDirect, APA ...
  - Videovsebine: videolectures.net, YouTube, TedTalk, Khan Academy ...
  - Spletne enciklopedije: Britannica, Oxford Research Encyclopedias ...
  - Spletni slovarji: PONS, Cambridge Dictionary ...
  - Socialna omrežja: Facebook, Twitter, ResearchGate ...
  - Množični odprti spletni tečaji: edx.org, Coursera ...
5. Iskanje pomoči pri drugih
  - IKT-orodja, ki omogočajo sinhrono komunikacijo: Zoom, Skype, MS Teams, GTalk, WhatsApp, Viber ...
  - IKT-orodja, ki omogočajo asinhrono komunikacijo: spletni forumi, e-pošta
6. Izogibanje motilcem pozornosti
  - IKT-orodja, ki omogočajo zaklenitev telefona ali zaslona računalnika za določen čas

7. Miselni vzorci in pojmovne mreže
  - Mindmap, mMind, Mindmaster, MS Word, MS PowerPoint, Simplemind, bubble.us ...
8. Mnemotehnike
  - mnemonicdictionary.com, Memrise ...
9. Možganska nevihta
  - Padlet ...
10. Označevanje, podčrtovanje digitalnega besedila, pisanje opomm
  - Orodja za označevanje digitalnega besedila (angl. *annotation tools*) in dodajanje opomb ob besedilo znotraj programov, kot so MS Word, Adobe Reader, Preview ...
  - IKT-orodja za označevanje posnetkov zaslonov: Pinpoint, Annotable ...
11. Postavljanje učnih ciljev
  - Aplikacije in IKT-orodja za organizacijo: elektronski planerji, e-seznami opravi oziroma »to-do« liste, e-koledarji ...
12. Postavljanje vprašanj, samoocenjevanje
  - Za samospraševanje: Flash cards, Anki, spletni kvizi ...
  - Za medsebojno spraševanje: Kahoot, Padlet, Google Sheets ...
13. Učenje s poslušanjem
  - Spletne in mobilne aplikacije za predvajanje podcastov ter zvočnih knjig: Apple podcasts, Google podcasts, Spotify ...
  - Spletne digitalne zbirke zvočnih knjig: audibook.si, scribd.co, audible.com
  - IKT-orodja za snemanje zvoka
14. Upravljanje digitalnih virov
  - Orodja in spletne strani za shranjevanje, delitev ter označevanje spletnih strani: Reddit.com, orodja znotraj brskalnikov za ustvarjanje zaznamkov ...
15. Upravljanje s časom
  - Elektronski koledarji: Apple Calendar, Google Calendar, Outlook Calendar, Today Calendar ...
  - IKT-orodja za beleženje časa (t. i. time-tracking aplikacije): Clockify.me; Simple Time tracker ...
  - IKT-orodja, oblikovana na podlagi uveljavljenih metod upravljanja s časom: Prioritizer ...
16. Vrstniško učenje
  - IKT-orodja, ki omogočajo deljenje vsebine: Google Drive, Dropbox, Padlet ...

- IKT-orodja, ki podpirajo komunikacijo v živo: Zoom, Skype, MS Teams ...

### **Priloga 5: Zaključna diskusija – zaznane prednosti in ovire, ozaveščanje motivacijskih prepričanj**

Pri usmerjanju diskusije skušamo ozavestiti motivacijski vidik uporabe IKT pri samoregulacijskem učenju. Na podlagi različnih, splošno uveljavljenih psiholoških teorij, npr. teorije samodeterminacije (Deci in Ryan 2000) in socialno-kognitivne teorije (Bandura 1986; 2012) ter modelov uporabe IKT, npr. modela TAM (Davis 1989) ali modela UTAUT (Venkatesh idr. 2003), lahko identificiramo prepričanja, ki prispevajo k (ne)motiviranosti posameznika za sedanje in prihodnjo uporabo strategij s pomočjo IKT.

Diskusija poteka najprej v manjših skupinah (do pet) in nato z vsemi:

- Kako koristno se vam zdi poznavanje različnih strategij samoregulacijskega učenja? Opazite kakšne pozitivne izide po uporabi teh strategij? V kakšnih primerih se vam zdi uporaba posamezne strategije smiselna in v katerih ne? Opazite kakšno dodano vrednost, če za izvedbo teh strategij uporabite IKT? V kakšnih situacijah ali primerih vidite večje prednosti tovrstne uporabe? V kolikšni meri sicer vključujete IKT v svoje učenje?
- Kako kompetentni se počutite pri izvajanju konkretne strategije? Kaj pa občutek kompetentnosti glede uporabe IKT za izvedbo te strategije? Kaj vam je povzročalo težave? Kako bi te težave lahko rešili? Imajo kolegi kakšen predlog? Bi se ocenili kot kompetentni pri uporabi IKT?
- Se s kolegi strinjate glede uporabnosti/koristnosti posameznih strategij? Kaj pa glede uporabe IKT za tovrstno podporo učenju? Ali opazate, da imajo vaši prijatelji, kolegi, družina ali pomembni drugi izrazito odklonilno stališče do uporabe IKT (na splošno ali v namene učenja)?
- Kako ste se ob uporabi IKT za izvajanje te strategije počutili (ste bili zavzeti, motivirani, ste se prijetno počutili, ste morda občutili dolgčas, nemir, vas je kaj skrbelo)?

### **Navedena in priporočena literatura**

- Bakračevič Vukman, K., in M. Licardo. 2011. »Starostne razlike v samoregulaciji učenja.« *Psihološka obzorja* 20 (3): 59–72.
- Bandura, A. 1986. *Social Foundation of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- . 2012. »On the Functional Properties of Perceived Self-Efficacy Revisited.« *Journal of Management* 38 (1): 9–44.

- Davis, F. D. 1989. »Perceived Usefulness, Perceived Ease of Use, and User Acceptance of Information Technology.« *MIS Quarterly* 13 (3): 319–340.
- Deci, E. L., in R. M. Ryan. 2000. »The 'What' and 'Why' of Goal Pursuits.« *Psychological Inquiry* 11 (4): 227–268.
- European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. 2019. *Key Competences for Lifelong Learning*. Luksemburg: Publications Office.
- Hofer, B., Yu, S. L., in Pintrich, P. R. 1998. »Teaching College Students to Be Self-Regulated Learners.« V *Self-Regulated Learning: From Teaching to Self-Reflective Practice*, ur. D. H. Schunk in B. J. Zimmerman, 57–85. New York: Guilford.
- Pečjak, S. 2012. »Metakognitivne sposobnosti pri učenju: Struktura in njihov razvoj.« *Vzgoja in izobraževanje* 43 (6): 4–9.
- Pečjak, S., in A. Gradišar. 2012. *Bralne učne strategije*. 2., razširjena in dopolnjena izd. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Pečjak, S., in K. Košir. 2002. *Poglavja iz pedagoške psihologije: izbrane teme*. Ljubljana: Oddelek za psihologijo Filozofske fakultete.
- Pintrich, P. R. 2000. »The Role of Goal Orientation in Self-Regulated Learning.« V *Handbook of Self-Regulation*, ur. M. Boekaerts, P. R. Pintrich in M. Zeidner, 451–502. San Diego, CA: Academic.
- Pintrich, P. R., in E. V. De Groot. 1990. »Motivational and Self-Regulated Learning Components of Classroom Academic Performance.« *Journal of Educational Psychology* 82 (1): 33–40.
- Pintrich, P. R., D. A. F. Smith, T. Garcia in W. J. McKeachie. 1991. *A Manual for the Use of the Motivated Strategies for Learning Questionnaire (MSLQ)*. Ann Arbor, MI: The Regents of the University of Michigan.
- Radovan, M. 2010. »Vpliv dejavnikov samoregulativnega učenja in starosti na uspešnost pri študiju.« *Sodobna pedagogika* 61 (5): 94–115.
- Šteh, B., in M. Šarič. 2020. »Uveljavljanje formativnega ocenjevanja v visokošolskem izobraževanju.« *Psihološka obzorja* 29:79–86.
- Venkatesh, V., M. G. Morris, G. B. Davis in F. D. Davis. 2003. »User Acceptance of Information Technology: Toward a Unified View.« *MIS Quarterly* 27 (3): 425–478.
- Wolters, C. A., in L. D. Hoops. 2015. »Self-Regulated Learning Interventions for Motivationally Disengaged College Students.« V *Self-Regulated Learning Interventions with At-Risk Youth: Enhancing Adaptability, Performance, and Well-Being*, ur. T. Cleary, 67–88. School Psychology Series. Washington, DC: American Psychological Association.
- Yot-Dominguez, C., in C. Marcelo. 2017. »University Students' Self-Regulated Learning Using Digital Technologies.« *International Journal of Educational Technology in Higher Education* 14:38. <https://doi.org/10.1186/s41239-017-0076-8>.

- Zimmerman, B. J. 1998. »Developing Self-Fulfilling Cycles of Academic Regulation: An Analysis of Exemplary Models.« V *Self-Regulated Learning: From Teaching to Self-Reflective Practice*, ur. D. H. Schunk in B. J. Zimmerman, 1–19. New York: Guilford.
- Zimmerman, B. J., in A. R. Moylan. 2009. »Self-Regulated Learning: Where Motivation and Metacognition Intersect.« V *Handbook of Metacognition in Education*, ur. D. J. Hacker, J. Dunlosky in A. C. Graesser, 299–316. New York: Routledge.
- Zimmerman, B. J., in D. H. Schunk, ur. 2001. *Self-Regulated Learning and Academic Achievement: Theoretical Perspectives*. London: Routledge.
- . 2008. »Motivation: An Essential Dimension of Self-Regulated Learning.« V *Motivation and Self-Regulated Learning: Theory, Research and Application*, ur. D. H. Schunk in B. J. Zimmerman, 1–30. New York: Taylor & Francis.